БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра іноземних мов і методики викладання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проходження навчальної та виробничої практики
здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (мова і література (англійська))»

Укладачі:
Ірина ШКОЛА – завідувач кафедри іноземних мов і методики викладання Бердянського державного педагогічного університету, кандидат філологічних наук, доцент.
Ганна ТАБАКОВА – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української і зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства.
Ольга КОРОБОВА – заступник директора Бердянської гімназії № 16 Бердянської міської ради Запорізької області; вчитель-методист, вчитель англійської мови та спецкурсів (Література Англії, Країнознавство, Ділове мовлення).

Рецензенти:
Вікторія СМЕЛЯНСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя;
Ірина ШИМАНОВИЧ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання Бердянського державного педагогічного університету.

Затверджено на розширеному засіданні кафедри іноземних мов і методики викладання та кафедри української і зарубіжної літератури та порівняльного літературознавства Бердянського державного педагогічного університету (протокол № 1 від 31.08.2026 року)

Затверджено методичною радою соціально-гуманітарного факультету (протокол *№ 2 від 11.09.2026 року).*

Зміст

1. Загальні положення
2. Обов'язки учасників практики
3. Організація і зміст навчальної практики (2 тижні)
4. Організація і зміст виробничої практики (6 тижнів)
5. Звітна документація практиканта
6. Критерії оцінювання
Додаток А. Схема аналізу уроку іноземної мови
Додаток Б. Таблиця для створення плану-конспекту уроку англійської мови
Додаток В. Схема аналізу уроку зарубіжної літератури
Додаток Г. Зразок плану конспекту із зарубіжної літератури
Додаток Д. Схема розробки позакласного заходу
Додаток Е. Зразок звіту про практику
Додаток Ж. Схема характеристики Здобувача(-ки)-практиканта
Додаток З. Щоденник практики (форма, включає психолого-педагогічну характеристику класу)
Список рекомендованої літератури

1. Загальні положення

Ці методичні рекомендації визначають порядок організації, проведення та звітності навчальної й виробничої практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Середня освіта (мова і література (англійська))» і є доповненням до відповідних силабусів освітніх компонентів «Навчальна практика» та «Виробнича практика», в яких докладно викладено мету, компетентності, програмні результати навчання та систему оцінювання.

Практики, що охоплюються рекомендаціями

– Навчальна практика – 3 кредити / 90 годин, 2 тижні, весняний семестр, форма підсумкового контролю - залік.

– Виробнича практика – 9 кредитів / 270 годин, 6 тижнів, осінній семестр, форма підсумкового контролю - залік.

Нормативна база

Організація практики здійснюється відповідно до таких документів (повні тексти розміщені за посиланням: https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/):

Документ	Ухвалення	Наказ
Про організацію освітнього процесу в Бердянському державному педагогічному університеті (2026) https://cutt.ly/6yzBQnRj	Вченою радою БДПУ 24.08.2026 №1/2.2	Наказ № 16 від 03.04.2025 (зі змінами: наказ № 56 від 28.11.2025)
Про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті https://cutt.ly/xyzBExLD	Вченою радою БДПУ 24.08.2026 №1/2.3	Наказ №29 від 31.08.2026
Про політику використання штучного інтелекту в освітньому процесі БДПУ https://cutt.ly/XyzBYosG	Вченою радою університету 11.09.2025 (протокол № 2/2.2)	Наказ № 39 від 18.09.2025
Про проведення практики здобувачів вищої освіти БДПУ https://cutt.ly/tyzBWyMx	Вченою радою БДПУ 28.12.2023 (протокол № 9/3.10)	Наказ № 08 від 09.02.2024

Додатково практика спирається на Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту» та Державний стандарт базової середньої освіти (повні переліки джерел – у відповідних силабусах).

2. Обов'язки учасників практики

2.1. Керівники практики від кафедри іноземних мов і методики викладання та кафедри української та зарубіжної літератури і порівняльного літературознавства

- до початку практики проводять зі здобувачами інструктаж з питань організації практики;
- беруть участь у розподілі здобувачів освіти за місцями проходження практики;
- беруть участь у настановних та підсумкових конференціях;
- контролюють своєчасне прибуття здобувачів освіти до баз практики;
- контролюють виконання програми педагогічної практики та дотримання термінів її проведення;
- надають практикантам консультації та методичну допомогу, потрібну для підготовки та проведення занять, перевіряють робочу документацію;
- відвідують, аналізують та оцінюють пробні і залікові уроки;
- інформують здобувачів освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту;
- перевіряють звітну документацію здобувачів, оцінюють результати проходження практики;
- беруть участь у захисті педагогічної практики (у складі комісії);
- готують звіт про проведення педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти.

2.2. Керівники практики від бази практики

- Здійснюють загальне керівництво педагогічною практикою:
- розподіляють Здобувачів-практикантів за робочими місцями відповідно до графіку проходження практики, забезпечують ефективність її проходження;
- забезпечують проведення інструктажу з охорони праці, протипожежної безпеки у закладах загальної середньої освіти та на робочому місці під час виконання певних видів робіт;
- ознайомлюють здобувачів освіти з організацією освітнього процесу та правилами внутрішнього розпорядку бази практики;
- забезпечують виконання графіків проходження педагогічної практики;
- забезпечують і контролюють дотримання практикантами правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- створюють потрібні умови для оволодіння здобувачами освіти сучасними технологіями та методами організації освітнього процесу, сприяють підбору матеріалу для виконання дослідницької роботи;
- складають на кожного здобувача освіти характеристику, де оцінюють якість проходження та виконання програми педагогічної практики.

2.3. Вимоги до кваліфікації керівників практики

2.3.1. Керівники практики від закладу вищої освіти (кафедри)

- наявність наукового ступеня (кандидата наук / доктора філософії) та/або вченого звання (доцента, професора) за спеціальністю, спорідненою з філологією, освітою/педагогікою;
- досвід науково-педагогічної діяльності у закладі вищої освіти не менше 3 років;
- досвід практичної роботи вчителем англійської мови та/або зарубіжної літератури в закладі загальної середньої освіти не менше 2 років (постійно або на умовах сумісництва/стажування);
- наявність публікацій та/або методичних розробок з проблематики методики навчання іноземної мови/зарубіжної літератури за останні 5 років;
- проходження підвищення кваліфікації (стажування) з питань методики навчання іноземних мов і літератури, сучасних освітніх технологій — не рідше одного разу на 5 років;
- обізнаність із чинними нормативними документами, що регулюють організацію практики та освітній процес у закладах загальної середньої освіти (Державний стандарт базової середньої освіти, навчальні програми, Концепція «Нова українська школа»).

2.3.2. Керівники практики від бази практики (заклади загальної середньої освіти)

Керівництво практикою здобувачів безпосередньо на базі практики здійснюють вчителі англійської мови та/або зарубіжної літератури, які відповідають таким вимогам:

- повна вища педагогічна освіта за відповідною спеціальністю (спеціальність «Середня освіта. Мова і література (англійська)» або спорідненою);
- стаж педагогічної роботи за фахом не менше 5 років;
- досвід роботи у старшій профільній школі (оскільки практика проходить саме на цьому рівні);
- позитивні результати останньої атестації;
- відсутність дисциплінарних стягнень за порушення академічної доброчесності та професійної етики;
- готовність до наставницької діяльності: уміння організувати спостереження за уроками, консультувати практиканта під час підготовки планів-конспектів, надавати змістовний зворотний зв'язок (у тому числі для заповнення Додатка Ж).

2.3.3. Порядок призначення керівників

Керівник від кафедри призначається розпорядженням завідувача кафедри іноземних мов і методики викладання на підставі навчального навантаження до початку відповідного семестру.
Керівник від бази практики призначається наказом директора закладу освіти за погодженням із закладом вищої освіти (договором/угодою про співпрацю).

2.4. Обов'язки здобувачів, які проходять практику

- своєчасно прибути на базу практики, пройти інструктаж з охорони праці та техніки безпеки;
- у повному обсязі виконувати завдання, передбачені силабусом;
- дотримуватися правил внутрішнього розпорядку закладу-бази практики, норм педагогічної етики у спілкуванні з учнями, вчителями та адміністрацією школи;
- своєчасно і систематично вести щоденник практики, фіксуючи зміст щоденної діяльності;
- відвідувати уроки за погодженим графіком, брати участь в їх обговоренні та аналізі;
- готувати плани-конспекти уроків/позакласних заходів і погоджувати їх із учителем-предметником та керівником практики до проведення;
- брати участь у засіданнях методичного об'єднання вчителів іноземної мови (за можливості), нарадах класних керівників;
- збирати емпіричний матеріал та опрацьовувати наукові джерела за темою магістерського дослідження;
- своєчасно оформити й подати керівнику практики повний пакет звітної документації;
- взяти участь у підсумковій конференції із захистом результатів практики.

3. Організація і зміст навчальної практики (2 тижні)

Детальний перелік компетентностей, програмних результатів навчання та системи оцінювання наведено в силабусі освітньої компоненти «Навчальна практика». Нижче подано орієнтовний розподіл роботи практиканта за днями.

День	Зміст роботи
День 1	Настановна конференція, інструктаж з техніки безпеки. Знайомство із закладом освіти (старша профільна школа): структурою, педагогічним колективом, специфікою роботи вчителя англійської мови та зарубіжної літератури. Погодження індивідуального плану практики.
День 2	Знайомство з класним керівником і закріпленим класом. Ознайомлення з роботою класного керівника.
День 3	Вивчення навчальних програм з англійської мови та зарубіжної літератури для старшої профільної школи, опрацювання календарно-тематичного планування вчителя класу проходження практики.
День 4	Ознайомлення з класними журналами, порядком їх ведення, нормативно-правовою базою, що регулює діяльність ЗЗСО. Відвідування перших уроків англійської мови/зарубіжної літератури, ведення щоденника спостережень.
День 5	Відвідування уроків. За можливості - відвідування засідання методичного об'єднання вчителів іноземної мови/зарубіжної літератури або виховного заходу як спостерігач.
День 6	Продовження відвідування й спостереження уроків. Вибір уроку для письмового аналізу (див. Додаток А, В).
День 7	Складання письмового аналізу одного відвіданого уроку за схемою (Додаток А, В).
День 8	Складання 2 планів-конспектів уроків англійської мови відповідно до календарно-тематичного плану вчителя класу (Додаток Б).
День 9	Складання 2 планів-конспектів уроків зарубіжної літератури відповідно до календарно-тематичного плану вчителя класу.
День 10	Оформлення звітної документації та портфоліо практиканта (Додатки Е-З).

4. Організація і зміст виробничої практики (6 тижнів)

Детальний перелік компетентностей, програмних результатів навчання та системи оцінювання наведено в силабусі освітньої компоненти «Виробнича практика». Нижче подано орієнтовний розподіл роботи практиканта за тижнями.

Тиждень	Зміст роботи
Тиждень 1	Організаційно-настановний етап: настановна конференція, інструктаж з техніки безпеки, погодження індивідуального плану, ознайомлення з базою практики, вивчення розкладу занять у старшій профільній школі, опрацювання фахової літератури, поданої в силабусі.
Тиждень 2	Методична робота: ознайомлення з навчальними програмами, вивчення календарно-тематичного планування, аналіз підручників та НМК. Початок спостережувально-аналітичної діяльності: відвідування уроків англійської мови та зарубіжної літератури, ведення щоденника спостережень.
Тиждень 3	Завершення спостережувально-аналітичної діяльності (не менше 10 уроків англійської мови, не менше 5 уроків зарубіжної літератури). Початок методичної підготовки: складання планів-конспектів пробних уроків англійської мови.
Тиждень 4	Проведення 2 пробних уроків англійської мови та відкритого залікового уроку з самоаналізом; складання плану-конспекту залікового уроку. Початок роботи над уроками зарубіжної літератури.
Тиждень 5	Проведення 1 пробного уроку із зарубіжної літератури та 1 відкритого залікового уроку з самоаналізом. Організаційно-виховна робота: розробка плану-конспекту виховного заходу (з англійської мови або літературного спрямування). Продовження науково-дослідницької діяльності: збір емпіричного матеріалу, аналіз сучасних підходів до навчання, підготовка тез.
Тиждень 6	Проведення розробленого виховного заходу. Участь у роботі класного керівника (за можливості). Звітно-підсумковий етап: завершення підготовки тез (обсяг 3-5 сторінок), оформлення звітної документації, оформлення портфоліо практиканта, підсумкова конференція з практики, складання заліку.

Наукова та щоденна рефлексивна робота (ведення щоденника практики, збір матеріалу до магістерського дослідження) здійснюється практикантом системно, впродовж усіх 6 тижнів практики.

5. Звітна документація практиканта

5.1. Навчальна практика

По завершенні навчальної практики здобувач подає керівнику практики:

- звіт про проходження практики (Додаток Е);
- щоденник навчальної практики, що включає психолого-педагогічну характеристику класу (Додаток З);
- плани-конспекти уроків: 2 з англійської мови (Додаток Б) та 2 із зарубіжної літератури (Додаток Г), складені відповідно до календарно-тематичного плану вчителя класу проходження практики;
- письмовий аналіз одного відвіданого уроку за схемою Додатка А (англійська мова) або Додатка В (зарубіжна література);

5.2. Виробнича практика

По завершенні виробничої практики здобувач подає керівнику практики:

- звіт про проходження практики (Додаток Е);
- щоденник практики, що ведеться за структурою, аналогічною щоденнику навчальної практики, і включає психолого-педагогічну характеристику класу (Додаток З), з кількістю відвіданих і проведених уроків відповідно до силабусу;
- плани-конспекти всіх проведених пробних і залікових уроків з англійської мови (Додаток Б) та зарубіжної літератури (Додаток Г);
- письмовий аналіз відвіданих уроків за схемою Додатка А або Додатка В;
- розробку позакласного/виховного заходу з англійської мови або літературного спрямування (Додаток Д);
- тези для наукової конференції або збірника наукових праць здобувачів (обсяг 3-5 сторінок);
- характеристику роботи практиканта від бази практики, завірену керівником закладу (Додаток Ж).

Документація подається керівнику практики в електронному вигляді у визначені терміни. Недотримання термінів подання без поважної причини знижує підсумкову оцінку відповідно до критеріїв, наведених у відповідному силабусі.

6. Критерії оцінювання

Розподіл балів за видами робіт та шкала оцінювання (100-бальна та ЄКТС) наведені в Таблиці 1 і Таблиці 2 відповідного силабусу («Навчальна практика» або «Виробнича практика»). Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного контролю та підсумкової конференції з урахуванням якості звітної документації, зазначеної в розділі 5.

ДОДАТКИ

Додаток А. Схема аналізу уроку іноземної мови

Позначки заповнюються двома способами - оберіть зручний або поєднайте обидва: відмітьте потрібний варіант знаком «X» у квадраті ☐ і за потреби додайте короткий коментар у полі нотаток.

Тема уроку: _____

Клас: _____ Дата: _____ Школа: _____

Учитель: _____ Практикант(ка): _____

Критерій	Оцінка	Нотатки
I. Цілі та планування уроку		
Мета уроку сформульована за принципом SWBAT (Students Will Be Able To)	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Визначено короткострокову і довгострокову мету уроку	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мета уроку чітка, конкретна, дидактично коректна	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мета відповідає темі, типу уроку та рівню класу	☐ так ☐ частково ☐ ні	
II. Тип і структура уроку		
Тип уроку за комунікативним підходом (введення нового матеріалу / практика / розвиток умінь / інтегрований)		
Рівень CEFR (A1-C2), відповідність віку й мовній підготовці учнів		
Warm-up / Lead-in присутні та вмотивовані	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Presentation нового матеріалу чітка й доступна	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Guided practice достатня перед переходом до вільної практики	☐ так ☐ частково ☐ ні	

Free practice/Production - учні застосовують матеріал самостійно	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Closure/Reflection наявні наприкінці уроку	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Етапи уроку взаємопов'язані, логічно-послідовні, обумовлені змістом	☐ так ☐ частково ☐ ні	
III. Реалізація компетентностей		
Мовленнєва компетентність: аудіювання	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мовленнєва компетентність: говоріння	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мовленнєва компетентність: читання	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мовленнєва компетентність: письмо	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мовна компетентність: лексична	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Мовна компетентність: граматична	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Соціокультурна компетентність: країнознавча/лінгвокраїнознавча	☐ так ☐ частково ☐ ні	
IV. Методи, засоби, технології		
Застосовані види роботи (хорові / парні / групові / індивідуальні / комбіновані) - підкреслити потрібне		
Використання цифрових технологій та ІКТ (мультимедійна дошка, аудіо/відео, онлайн-платформи)	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Використання автентичних матеріалів	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Використання мовного/цифрового портфоліо	☐ так ☐ частково ☐ ні	

Використання наочності, роздаткового матеріалу	☐ так ☐ частково ☐ ні	
V. Диференціація та зворотний зв'язок		
Диференціація завдань з урахуванням рівня учнів	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Забезпечення зворотного зв'язку з учнями	☐ достатній ☐ частковий ☐ незадовільний	
Формувальне оцінювання, робота над помилками	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Учитель уміє використати, узагальнити й систематизувати суб'єктивний досвід учня	☐ так ☐ частково ☐ ні	
VI. Мовленнєва поведінка вчителя		
Співвідношення TTT/STT (Teacher/Student Talking Time)	☐ вчитель говорить більше ☐ збалансовано ☐ учні говорять більше	
Використання англійської мови як мови навчання	☐ так ☐ частково ☐ ні	
Чіткість і доступність формулювання завдань для учнів	☐ так ☐ частково ☐ ні	
VII. Учні на уроці		
Характер мовлення учнів	☐ рецептивний ☐ репродуктивний ☐ умовно-продуктивний ☐ продуктивний	
Учні оперують матеріалом на рівні	☐ слова ☐ речення/репліки ☐ зв'язного висловлювання	
Навички оперування лексичними одиницями	☐ стійкі ☐ слабкі ☐ незадовільні	
Навички оперування граматичними структурами	☐ стійкі ☐ слабкі ☐ незадовільні	
Уміння в усному спілкуванні та читанні	☐ стійкі ☐ слабкі ☐ незадовільні	

Інтерес учнів до вивчення іноземної мови	☐ великий ☐ значний ☐ незначний ☐ відсутній	
VIII. Домашнє завдання та підсумки		
Характер домашнього завдання, спосіб подачі	☐ вчасно, коментовано ☐ вчасно, не коментовано ☐ невчасно	
Типові недоліки в мовній підготовці школярів (вимова, лексичний запас, граматика, швидкість реакції тощо)		

Загальна оцінка уроку

Критерій	Високий	Середній	Низький
Теоретичний рівень уроку	☐	☐	☐
Оригінальність структури уроку	☐	☐	☐
Пізнавальна спрямованість уроку	☐	☐	☐
Реалізація розвивальної функції уроку	☐	☐	☐
Використання інноваційних методів навчання	☐	☐	☐
Реалізація виховної функції уроку	☐	☐	☐
Методичний рівень уроку	☐	☐	☐

Ваші пропозиції:

_____

_____

_____

_____

Аналіз здійснив(-ла): _____ Підпис: _____

Дата: _____

Додаток Б. Схема плану-конспекту уроку англійської мови
План-конспект складається відповідно до календарно-тематичного плану вчителя класу проходження практики. Цілі уроку формулюються із застосуванням сучасних підходів до цілепокладання: формулювання **Lesson objectives (Students Will Be Able To)**, а також короткострокової та довгострокової мети.

Topic:	**Date:**
Teacher:	**Time: 45 min**
Grade:	**Location:**

Objectives / Цілі уроку

Lesson objectives (Students Will Be Able To)	
Short-term goal	
Long-term goal	

Stage	Time	Activity
Introductory (Warm-up / anticipatory set)		
Lead-in		
Guided practice		
Task 1		
Task 2		
Free practice		
Task 3		
Task 4		
Closure / Pulling it all together		
Evaluation / reflection of class		
Homework assignment		
Materials		

Додаток В. Схема аналізу уроку зарубіжної літератури

Тема _____
Клас_____Дата_____
Школа_____
Вчитель_____

1. Правильність визначення теми, мети, завдання уроку.
2. Визначення структури уроку відповідно до його мети.
3. Вибір змісту уроку і знання фактичного матеріалу вчителем.
4. Використання різних методів, прийомів і форм роботи, їх доцільність відповідно до вікових особливостей учнів.
5. Реалізація специфіки предмета «Зарубіжна література», відповідність «Концепції літературної освіти».
6. Орієнтація на розвиток особистості учня.
7. Творчий підхід учителя до уроку, оригінальні знахідки.
8. Культура праці та мовлення.
9. Досягнення мети уроку.
10. *Активність учнів на уроці, організація їх діяльності вчителем.*
11. Інші зауваження та коментарі до уроку

	Високий	Середній	Низький
Теоретичний рівень уроку			
Оригінальність структури уроку			
Пізнавальна спрямованість уроку			
Реалізація розвиваючої функції уроку			
Використання інноваційних методів навчання			
Реалізація виховної функції уроку			
Методичний рівень уроку			

Ваші пропозиції:
_____

Аналіз здійснив
_____

Додаток Г. Зразок плану конспекту із зарубіжної літератури

Тема. (художнє формулювання**!)**
Мета:
навчальна: *формувати предметні компетентності:*

Власне читацьку:
- знання теорії,
- уміння ефективно взаємодіяти з художнім твором, розуміти його підтекст,
- уміння вести діалог з письменником,
- уміння давати особистісну оцінку прочитаному на основі читацьких вражень та авторської позиції.

Ціннісно-світоглядну:
- розуміння світоглядних категорій, що знайшли художнє відображення в літературних творах,
- уміння визначати й аргументувати оцінне ставлення до них.

Комунікативно-мовленнєву:
- розуміння специфіки мови художнього твору,
- володіння основними видами мовленнєвої діяльності,
- здатність до написання письмових робіт різного жанру.

Діяльнісну:
- здатність застосовувати набуті знання на практиці,
- здатність конструювати свою діяльність від постановки проблеми до одержання бажаного результату, переносити сформовані вміння на незнайому навчальну ситуацію.

Продуктивну:
- залучення учнів до дослідницької роботи, до участі в конкурсах дитячої творчості й вікторинах.
- уміння створювати власні твори у різних видах мистецтва.
- уміння до розв’язувати будь-яку навчальну задачу творчо;
- бажання й уміння діяти не за зразком, а оригінально, передбачаючи новизну.

Загальнокультурну:
- уміння сприймати літературу, навколишній світ, творив мистецтва в цілісності як невід’ємну частину національної культури,
- розуміння специфіки літератури як мистецтва слова.

Інформаційну:
- уміннями самостійно та продуктивно працювати з різноманітними друкованими й електронними джерелами інформації, науковою, науково-популярною, бібліографічною літературою та довідниками;
- уміння складати конспект.
- відвідування музеїв, бібліотек.

Емоційну:

- здатність емоційно реагувати на кожний літературний факт, явище, пов'язані з вивченням художньої літератури.
- уміння набувати чуттєвий досвід.

<u>розвивальна:</u> *розвивати ключові компетентності: (*виписуємо ті, які зазначені в програмі до конкретної теми*!)*

Спілкування державною мовою:

- уміння обговорювати прочитані твори
- уміння тлумачити поняття...

Спілкування іноземними мовами:

- уміння наводити цитати з прочитаних творів іноземною мовою
- уміння порівнювати оригінал і переклад творів...

Математична компетентність:

- уміння виокремлювати головну та другорядну інформацію...

Інформаційно-цифрова компетентність

- уміння використовувати електронні сайти українських бібліотек
- уміння створювати мультимедійні презентації тощо

Уміння вчитися:

- уміння використовувати різні джерела довідкової інформації для отримання нових знань

Ініціативність і підприємливість:

- уміння обговорювати прочитані твори в парах і групах
- уміння працювати в команді

<u>виховна</u>

*виховувати (*обираєте 2-3 пункти відповідно до теми і мети уроку!*)*

- виховувати повагу до Батьківщини, до свого народу;
- виховувати активну життєву позицію, чесність, порядність, людяність;
- виховувати в учнях упевненість у своїх силах;
- виховання прагнення до прекрасного;
- підштовхнути учнів до висновку про самоцінність людських якостей; виховувати почуття гуманізму, колективізму, поваги до старших;
- виховувати прагнення / готовність допомогти іншим у скрутній ситуації;
- виховувати тактовність;
- виховувати відчуття субординації;
- виховувати чуйність;
- виховувати негативне ставлення до алкоголю, наркоманії та інших шкідливих звичок;
- виховувати прагнення до фізичного здоров'я, до здорового способу життя;
- виховувати відповідальність за доручену справу;

- виховувати виконавську дисципліну, акуратність, охайність;
- виховувати добросовісність, почуття власної гідності;
- виховувати почуття поваги до інших, самоповагу;
- виховувати гарні манери;
- виховувати вміння керувати власними емоціями;
- виховувати позитивне ставлення до себе, до оточуючих, до життя в цілому;
- виховувати повагу до обраної професії, гордість за обрану справу;
- виховувати повагу до обраного навчального закладу;
- виховувати прагнення до самовдосконалення та саморозвитку;
- виховувати почуття професійної гідності, гордості за якісно виконане завдання.

Реалізація наскрізних ліній (хоча б 2 лінії!!!**)**

1. *Екологічна безпека та сталий розвиток*:

- формувати соціально активну особистість, яка розумітиме екологічні проблеми та робитиме усе можливе для збереження довкілля.

2. *Громадянська відповідальність*. Ї

- формувати відповідальних членів громади і суспільства, які розуміють механізми і принципи його функціонування, готові до співпраці та при цьому толерантні.

3. *Здоров'я і безпека:*

- формувати розуміння важливості здорового способу життя та створення довколо себе безпечного середовища.

4. *Підприємливість і фінансова грамотність.*

- формувати розуміння практичних аспектів фінісових питань, розвиток лідерських ініціатив та здатності успішно діяти у сучасному середовищі.

Тип уроку: …(обов’язково!) Важливо не плутати з формою проведення! (в дужках указати автора, за чиєю типологією працюєте)
Основні терміни і поняття: … (за необхідності)
Міжпредметні зв’язки: … (якщо інтеграція ДІЙСНО є на уроці)
Обладнання: … (обов’язково!)

Епіграф (бажано!)

Ланцюжок навчальних ситуацій (залежить від типу уроку)

1.
2.
3.

Хід уроку

СТРУКТУРА УРОКУ
Пропонуємо взяти за основу три великі частини (римська нумерація!):

I. Вступна частина

1. *Повідомлення теми, мети уроку. Мотивація навчальної діяльності* (мотивація обов'язково розписується!!!Пояснити дітям навіщо вони вивчають цю тему, що їм це дає.)

II. Основна частина

III. Заключна частина

4. *Повідомлення домашнього завдання та інструктаж до нього* **(**обов'язково домашнє завдання диференційоване, тобто за вибором учнів для середнього рівня і для високого – це творче завдання!!!**).**

Наповнюваність кожної – відповідно до типу та мети уроку (далі – арабська нумерація1, 2, 3 …; підпункти 1), 2), 3) …; буквені підпункти а), б), в) .)

Важливо: не плутати етап уроку з технологією, методами, формами, прийомами, видами роботи

ВИМОГИ ДО КОМПЕТЕНТНІСНОГО УРОКУ

- Мета уроку – не стільки набуття нових знань, скільки засвоєння нових понять та способів дій! (Тобто вміння і навички…)
- Побудований на діяльнісному підході! Майже 80% уроку діють учні, а не розмовляє вчитель! (Бажано, щоб учні самостійно відкривали нові знання, формулювали визначення, знаходили помилки та доводили свою думку, добирали додатковий матеріал та презентували його класу…)
- Здебільшого – інтерактивні, інноваційні методи, прийоми, форми роботи (адже репродуктивні завдання НЕ формують компетентності).
- Не надумані, а реальні проблемні ситуації.
- Визначення мети, мотивація діяльності – не тільки учителем, але й учнями! (З якою метою ми будемо виконувати це завдання, зважаючи на мету уроку? Яке вміння сформуємо? Де у реальному житті це стане у пригоді? тощо).
- Постійний позитивний зворотній зв'язок!
- Завдання за вибором учня (включаючи домашні).
- Визначення кінцевих та проміжних (після кожного під етапу/завдання) результатів (чого навчилися? Що дізналися? Якого висновку дійшли? тощо).
- Створення ситуації успіху.
- Обов'язково – рефлексія! Запитання мають бути пов'язані з конкретною темою, що вивчалася.
- Якісні, а не кількісні оцінки! Само-, взаємо- контроль та оцінювання (учнями!).

Додаток Д. Схема розробки позакласного/виховного заходу

1. Тема заходу.
2. Мета.
3. Обладнання / наочність / література.
4. Короткий опис підготовчої роботи.
5. Сценарій або тезисний зміст заходу.
6. Підведення підсумків, завдання, нагородження учасників (за потреби).

Додаток Е. Зразок звіту про практику

Бердянський державний педагогічний університет

ЗВІТ

про проходження _____ практики

(навчальної / виробничої)

здобувача(-ки) 1 курсу магістратури, освітньо-професійної програми «Середня освіта (Мова і література (англійська))»

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

що проходив(-ла) практику з _____ по _____ 20__ р.

на базі _____ (назва і адреса закладу освіти)

І. Навчальна робота

1. Був(-ла) прикріплений(-а) до класу/вчителя _____
2. Відвідано уроків: з англійської мови _____, із зарубіжної літератури _____
3. Проведено уроків (для виробничої практики): пробних _____, залікових _____
4. Складено планів-конспектів: з англійської мови _____, із зарубіжної літератури _____
5. Опрацьовано шкільної документації та нормативних джерел: _____

ІІ. Виховна робота (для виробничої практики)

1. Проведено виховних/позакласних заходів _____, зокрема залікових _____
2. Форми і види виховної роботи: _____

ІІІ. Науково-дослідницька робота

1. Тема магістерського дослідження: _____
2. Зібрано емпіричний матеріал / опрацьовано джерела за темою: _____
3. Підготовлено тези для конференції/збірника (для виробничої практики): так / ні, назва: _____

ІV. Висновки практиканта

Стисло викласти враження про рівень отриманих теоретичних знань і практичних навичок, позитивні й негативні аспекти організації практики, пропозиції щодо її вдосконалення:

_____

Практикант(-ка): _____ (підпис) "____" _____ 20__ р.

Керівник практики: _____ (підпис) "____" _____ 20__ р.

Додаток Ж. Схема характеристики Здобувача(-ки)-практиканта

1. Заголовок: характеристика Здобувача(-ки)-практиканта, курс, освітня програма, ПІБ.
2. Заклад освіти, клас та період проходження практики.
3. Кількість відвіданих і проведених уроків з англійської мови та зарубіжної літератури.
4. Оцінка фахової та методичної підготовки практиканта(-ки).
5. Аналіз підготовки й проведення уроків (використання технічних і наочних засобів, відповідність прийомів та вправ темі й меті уроку).
6. Позакласна/виховна робота, організаторські здібності, уміння налагодити контакт із класом.
7. Ведення шкільної документації.
8. Індивідуальна робота з учнями.
9. Недоліки в роботі та підготовці до педагогічної діяльності (за наявності).
10. Висновок про готовність до педагогічної діяльності та рекомендована оцінка.
11. Підписи директора школи, вчителя-предметника, класного керівника; печатка закладу.

Додаток З. Щоденник навчальної практики (форма)
Форма щоденника наведена для навчальної практики; для виробничої практики використовується аналогічна структура з кількістю відвіданих/проведених уроків, передбаченою відповідним силабусом.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
_____
(повна назва закладу вищої освіти)
ЩОДЕННИК НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
з англійської мови та зарубіжної літератури
Здобувач(ка): _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
Освітній ступінь: _____
Курс: Група: _____
Форма навчання: _____
Факультет / кафедра: _____
Спеціальність: ___ *А4 021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)*

База практики (школа / ліцей / гімназія):
_____
Адреса бази практики: _____
Термін практики: з _____ по _____
Керівник від університету: _____
Керівник від школи: _____
20___ рік

Розділ І. Загальні відомості про заклад освіти
Повна назва закладу: _____
Тип закладу: _____
(загальноосвітня школа / ліцей / гімназія / НВО)
Адреса: _____
Директор: _____
Заступник директора з НВР: _____
Кількість учнів у закладі: _____
Кількість класів: _____
Кількість вчителів англійської мови:
_____
Кількість вчителів зарубіжної літератури:
_____
Методичне об'єднання (наявність, тематика):
_____
Структура роботи закладу
Режим роботи:
Кількість змін: _____
Основні напрями виховної та позакласної роботи школи:
_____
_____
_____
_____

Розділ ІІ. Ознайомлення зі шкільною документацією
2.1. Навчальні програми
Назва програми: _____
Клас (класи): _____
Кількість годин на тиждень: _____
Основні розділи / теми програми (коротко):
_____
_____
_____

Назва програми: _____
Клас (класи): _____
Кількість годин на тиждень: _____
Основні розділи / теми програми (коротко):
_____
_____
_____

2.2. Календарно-тематичний план

Клас: _____

Вчитель: _____

Теми розділів (поточний семестр):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Примітки (відповідність програмі, виконання плану тощо):

_____

_____

_____

Розділ ІІІ. Відвідані уроки та їх короткий опис

Здобувач-практикант відвідує не менше 8-10 уроків з англійської мови та зарубіжної літератури. Кожен урок фіксується за поданою схемою.

№	Загальні відомості	Схема аналізу (підказка)	Нотатки Здобувача
1	Дата: Клас: Предмет: Вчитель: (для уроку англійської мови)	1. Тема і мета уроку 2. Тип уроку за комунікативним підходом 3. Відповідність рівню CEFR та віку. 4. Структура: Warm-up → Lead-in → Presentation → Guided practice → Free practice → Closure → Homework 5. Розвиток видів мовленнєвої діяльності та їх інтеграція 6. Методи та прийоми (комунікативні, парні/групові, ігрові, проєктні, автентичні матеріали)	

		7. Цифрові технології, ІКТ, наочність 8. Диференціація навчання 9. Мовленнєва поведінка вчителя (TTT/STT, англійська як мова навчання) 10. Зворотний зв'язок, формувальне оцінювання, робота над помилками 11. Атмосфера уроку, мотивація й залученість учнів 12. Загальні враження / висновки	
2	Дата: Клас: Предмет: Вчитель: (для уроку зарубіжної літератури)	1. Тема уроку. 2. Тип уроку (вступний до теми/автора, аналітичний, узагальнювальний, урок позакласного читання) 3. Відповідність твору віковим особливостям сприйняття учнів та навчальній програмі 4. Структура уроку: мотивація → актуалізація (біографія/контекст) → робота з текстом → аналіз/інтерпретація → узагальнення → рефлексія 5. Уміння, що розвиваються: читання (в оригіналі/перекладі), аналіз тексту, усне й писемне висловлення про прочитане 6. Методи та прийоми (робота з текстом, дискусія, аналіз образів/цитат, порівняльний аналіз, проєктні завдання) 7. Використання цифрових технологій, ІКТ та наочності (ілюстрації, екранізації, аудіокниги) 8. Диференціація навчання з урахуванням рівня читацької підготовки учнів	

		7. Мовленнєва поведінка вчителя: стимулювання дискусії, відкриті запитання, керування діалогом про твір 8. Зворотний зв'язок, формувальне оцінювання, робота над неточностями інтерпретації 9 Атмосфера уроку, зацікавленість учнів текстом і темою 10. Загальні враження / висновки	
3	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
4	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
5	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
6	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
7	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
8	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		
9	Дата: Клас:		

	Предмет: Вчитель:		
10	Дата: Клас: Предмет: Вчитель:		

Розділ IV. Загальні висновки та рефлексія

1. Що нового дізналися про роботу школи та вчителя?

_____
_____
_____
_____

2. Які методи та прийоми найбільше зацікавили? Чому?

_____
_____
_____
_____

3. Труднощі, з якими зіткнулися під час практики:

_____
_____
_____
_____

4. Пропозиції та побажання щодо організації практики:

_____
_____
_____
_____

Розділ V. Психолого-педагогічна характеристика класу

Заповнюється наприкінці практики на основі спостережень, зафіксованих у Розділах II-IV.

Примітка: характеристика складається лише на клас (колектив) загалом і відображає спостережувані педагогічні показники (успішність, поведінку, взаємодію).

Показник	**Нотатки студента**
I. Загальні відомості про клас	
1. Кількість учнів (хлопців / дівчат), рік формування колективу	

2. Класний керівник	
3. Наявність учнів з особливими освітніми потребами (без деталізації діагнозів; лише що потребує врахування в організації навчання)	
II. Навчальна діяльність і успішність	
1. Розподіл учнів за рівнями успішності: високий / достатній / середній / початковий (орієнтовна кількість)	
2. Загальне ставлення класу до навчання; провідні навчальні мотиви (пізнавальні, соціальні, зовнішні)	
3. Ставлення до вивчення англійської мови та зарубіжної літератури зокрема	
4. Учні з високою навчальною мотивацією; учні, що потребують додаткової підтримки	
5. Спостережувані причини труднощів у навчанні (за наявності): організаційні, мотиваційні, прогалини в матеріалі	
III. Соціально-психологічна структура колективу	
1. Згуртованість колективу; наявність мікрогруп за інтересами	
2. Формальні лідери (актив класу) і неформальні лідери	
3. Характер взаємин між учнями (доброзичливі / нейтральні / конфліктні); учні, ізольовані від колективу	
4. Розподіл доручень і ставлення учнів до їх виконання	
5. Переважний стиль спілкування в класі (співпраця, змагання, байдужість)	
IV. Позакласна та виховна робота	
1. Участь у гуртках, секціях, конкурсах, олімпіадах (зокрема з іноземної мови)	

2. Участь класу в загальношкільних і класних заходах	
3. Спільні інтереси, захоплення, традиції класу	
V. Дисципліна та поведінка	
1. Загальний рівень дисциплінованості на уроках	
2. Відвідування занять (систематичність, типові причини пропусків)	
3. Ставлення до дорослих (учителів), до молодших/старших учнів школи	
VI. Психологічний клімат на уроках	
1. Загальна атмосфера на уроках англійської мови/літератури (робоча, невимушена, напружена)	
2. Реакція класу на успіхи й помилки однокласників (підтримка / байдужість / насмішки)	
3. Спостережувані ознаки комфорту/дискомфорту учнів на уроці (активність, готовність відповідати, зворотний зв'язок)	
VII. Висновки та рекомендації	
1. Загальний висновок про клас як колектив	
2. Рекомендації щодо організації навчальної роботи з класом	

Розділ VI. Опис проведених уроків (для виробничої практики)
Заповнюється практикантом на кожен самостійно проведений пробний або заліковий урок англійської мови/зарубіжної літератури. Для навчальної практики розділ не заповнюється, оскільки практикант уроків самостійно не проводить.

№	Загальні відомості	Тема уроку	Самоаналіз проведеного уроку
1	Дата: Клас:	Тема уроку:	**Самоаналіз:**

	Предмет: Тип уроку (пробний / заліковий):		- що вдалося досягти (реалізація мети, активність учнів); - труднощі, з якими зіткнулися; - зауваження керівника практики / вчителя; - висновки й пропозиції щодо вдосконалення.
2	Дата: Клас: Предмет: Тип уроку (пробний / заліковий):	Тема уроку:	**Самоаналіз:** - що вдалося досягти (реалізація мети, активність учнів); - труднощі, з якими зіткнулися; - зауваження керівника практики / вчителя; - висновки й пропозиції щодо вдосконалення.
3	Дата: Клас: Предмет: Тип уроку (пробний / заліковий):	Тема уроку:	**Самоаналіз:** - що вдалося досягти (реалізація мети, активність учнів); - труднощі, з якими зіткнулися; - зауваження керівника практики / вчителя; - висновки й пропозиції щодо вдосконалення.

Система оцінювання навчальної та виробничої практики:
Навчальна практика
Оціночний лист:
ПІБ студента(ки) _____

Курс_____ Шифр групи_____
Спеціальність А4 Середня освіта
Предметна спеціальність А4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Освітнньо-професійна програма «Середня освіта (мова і література (англійська))»
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Виконання завдань організаційно-ознайомлювального етапу (індивідуальний план, ознайомлення зі школою)	3	4	5	5	6	7	8
Ознайомлення зі шкільною документацією та нормативно-правовою базою ЗЗСО	4	6	7	8	9	11	12
Відвідування та спостереження уроків англійської мови і зарубіжної літератури	5	7	9	10	12	13	15
Письмовий аналіз відвіданого уроку	5	7	9	10	12	13	15
Складання планів-конспектів уроків англійської мови (2) відповідно до календарного плану вчителя	5	7	9	10	12	13	15
Складання планів-конспектів уроків зарубіжної літератури (2)	4	6	7	8	9	11	12

відповідно до календарного плану вчителя							
Систематичне ведення щоденника практики	5	7	9	10	12	13	15
Підготовка звітної документації, оформлення портфоліо практиканта	2	2	3	3	4	4	5
Участь у підсумковій конференції з практики, складання заліку	1	1	2	2	2	3	3
Разом максимальна кількість набраних балів	34	47	60	65	77	88	100

Висновок міжкафедральної комісії із захисту виробничої практики

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Дата

Члени комісії:

Керівник _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Груповий керівник _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Виробнича практика
Оціночний лист:
ПІБ студента(ки) _____

Курс_____ Шифр групи_____
Спеціальність А4 Середня освіта
Предметна спеціальність А4.021 Англійська мова та зарубіжна література
Освітнньо-професійна програма «Середня освіта (мова і література (англійська))»
Рівень вищої освіти другий (магістерський) рівень вищої освіти

Види робіт	Кількість набраних балів						
	1-34	35-49	50-57	58-64	65-77	78-89	90-100
	F	FX	E	D	C	B	A
Виконання завдань організаційно-настановного етапу (конспект настановної конференції, індивідуальний план, ознайомлення з базою практики)	1	1	2	2	2	3	3
Опрацювання навчально-методичної документації ЗЗСО (програми, календарно-тематичне планування, підручники, нормативні документи)	2	2	3	3	4	4	5
Відвідування уроків англійської мови (не менше 5) та аналіз 1	2	3	3	4	5	5	6
Відвідування уроків зарубіжної літератури (не менше 5) та аналіз 1.	1	2	2	3	3	4	4
Складання планів-конспектів і проведення 2 пробних уроків англійської мови	2	3	4	4	5	6	7
Складання конспекту і проведення відкритого залікового уроку англ. мови	5	7	8	9	11	12	14
Самоаналіз залікового уроку англійської мови	2	3	3	4	5	5	6

Складання плану-конспекту і проведення 1 пробного уроку зарубіжної літератури	1	2	2	3	3	4	4
Складання конспекту і проведення відкритого залікового уроку зарубіжної літератури	3	5	6	6	8	9	10
Самоаналіз залікового уроку зарубіжної літератури	2	2	3	3	4	4	5
Розробка та проведення виховного заходу (з англійської мови або літературного спрямування)	3	4	5	5	6	7	8
Науково-дослідницька діяльність (збір емпіричного матеріалу, аналіз підходів, підготовка тез)	4	6	7	8	9	11	12
Систематичне ведення щоденника практики	2	3	4	4	5	6	7
Підготовка звітної документації, оформлення портфоліо практиканта (фотоматеріали, презентація)	2	2	3	3	4	4	5
Участь у підсумковій конференції з практики, складання заліку	1	2	2	3	3	4	4
Разом максимальна кількість набраних балів	33	47	57	64	77	88	100

Висновок міжкафедральної комісії із захисту виробничої практики

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Дата

Члени комісії:

Керівник _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Груповий керівник _____ _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

Список рекомендованої літератури

1. The Journey from an English Learner to an English Teacher. На шляху до професійної майстерності: від Здобувача до вчителя : навчальний посібник до курсу «Методика навчання англійської мови» перший (бакалаврський) рівень вищої освіти / Калініна Л. В., Щерба Н. С., Прокопчук Н. Р., Кузьменко О. Ю., Григор'єва Т. Ю. ; за ред. Н. С. Щерби. Житомир : Вид-во "Євроволинь", 2022. 296 с.
2. Ісапчук Ю. та ін. Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти: навчальний посібник. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2025. URL: www.researchgate.net/publication/390533270_Metodika_vikladanna_zarubiznoi_literaturi_v_zakladah_zagalnoi_serednoi_osviti.
3. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури : навч.-метод. посіб. Одеса : Гельветика, 2020. 296 с.
4. Мірошниченко Л. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах : підручник. Київ : Слово, 2010. 423 с.
5. Практикум з методики навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах: англ. мова, нім. мова, франц. мова, ісп. мова: навчальний посібник для Здобувачів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за редакцією Ніколаєвої С. Ю. Ірпінь: Видавець Романенко Л. Л., 2016. 398 с.
6. Харmer, J. The Practice of English Language Teaching (5th Edition). Pearson Longman, 2015. P. 364 – 378.
7. Council of Europe (2020), Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Companion Volume, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Режим доступу: https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors2018/1680787989
8. Школа І., Салюк Б., Шевченко М. 4 Elements in the ESL/EFL Classroom: a Teacher's Handbook of Activities. 4 елементи на уроці англійської мови: посібник активностей для вчителя. Житомир: Видавець ПП "Євро-Волинь", 2024. 106 с.
9. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навч. посіб. Київ : Кондор, 2007. 316 с.

Додаткова:

10. Аналіз уроку / упоряд. Н. Мурашко. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
11. Методика викладання англійської мови: навч.-метод. посіб. для Здобувачів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І. В. Умань: Візаві, 2018. 65 с.
12. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. 328 с.
13. Зарва В.А., Табакова Г.І., Александрова Г.О. Гейміфікація та сторітелінг як засоби формування читацької компетентності на уроках зарубіжної літератури. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка. 2026. Вип. 1. С. 106–114. - URL: https://doi.org/10.32782/2415-3605.26.1.12
14. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2004. 360 с.
15. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: навчальний посібник. Київ: Знання, 2011. 206 с.
16. Дмитренко Н., Панченко В., Школа І. Роль рефлексії у процесі педагогічної практики майбутніх учителів англійської мови. Journal of Cross-Cultural Education. 2025. № 5. С. 38-45. https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-5-38-45
17. Дмітренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формувальному оцінюванні майбутніх учителів англійської мови. Молодь і ринок, 2024, 2 (222), 80-85. https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742
18. Дмітренко, Н., Панченко, В., Гладка, О., Школа, І., Девіцька, А. (2024). Вплив соціально-емоційного навчання на результати формувального оцінювання майбутніх учителів англійської мови. Інноваційна педагогіка, 72, 53-60. https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/72.8
19. Школа І. В., Салюк Б. А., Смелянська В. В. Візуальна грамотність як компонент предметно-мовного інтегрованого навчання англійської мови. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки» (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2025. № 1. С. 141-149.
20. Школа Ірина. Доповнена реальність як ефективний інструмент вдосконалення вмінь говоріння на уроках англійської мови. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць. Вінниця: ТОВ "Друк плюс", 2024. Вип. 72. С.38-43 https://doi.org/10.31652/2412-1142-2024-72-38-44
21. Салюк Богдана, Школа Ірина. Цифровий сторітелінг у навчанні англійської мови здобувачів вищої освіти. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип.2. Бердянськ : БДПУ, 2022. С.375-385.
22. Табакова Г. Екокритичне прочитання художніх творів на уроках зарубіжної літератури. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 1. Бердянськ : БДПУ, 2022. С.384-391. DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-1-384-390. - URL:https://pedagogy.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/40.pdf
23. Удовиченко Л. Методика навчання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти : навч. посіб. для підготовки до атестації студентів-філологів. Київ : Київський ун-т імені Бориса Грінченка, 2022. 121 с.
24. Шуляр В. Сучасний урок літератури і проблеми викладання актуальної літератури в старшій школі / В. Шуляр. Українська література в загальноосвітній школі. 2011. № 7-8. С. 17-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh_2011_7-8_5

25. Shkola I. The pedagogy of pixels: integrating meme creation into communicative language teaching. A Person in the Language Space: Historical Heritage, Problems and Development Prospects: Online Book of Proceedings of the 5th International Academic Conference (Zaporizhzhia, April 24-25, 2025). Zaporizhzhia: BSPU, 2025. 215 p.
26. Dmitrenko N., Panchenko V., Hladka O., Shkola I., Devitska A. Social emotional learning in pre-service EFL teachers' formative assessment in crisis times. LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching. 2025. Vol. 28(1). P. 37-57. https://doi.org/10.24071/llt.v28i1.9837
27. Dmitrenko, N., Panchenko, V., Hladka, O., Shkola, I., & Devitska, A. (2024). Cultivating communication skills in times of crisis : the perceived impact of SEL techniques in formative assessment on the communication competence of pre-service teachers in Ukraine. International Journal of Emotional Education, 16(2), 1-5. https://doi.org/10.56300/MAIN4950
28. Kagan S., High J. Kagan structures for English Language Learners. ELS magazine. July/August 2002. P. 10-12.
29. Wilson JJ. How to teach listening. Pearson Education Limited 2008. 192 p.

Інтернет-ресурси:

30. Закон України "Про повну загальну середню освіту" № 463-IX від 16.01.2020. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text
31. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п#Text
32. Модельна навчальна програма «Іноземна мова 10-12 класи» (основний рівень) для закладів профільної середньої освіти : затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 № 1192 / Шаленко О.П., Коваленко О.Я., Тріфан М.С., Терентьєва Г.П., Арцимєєва Д.В., Рацюк О.І. – Київ, 2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/profilna/mnp/programa-10-12-osnovnii-riven-2025-1.pdf
33. Модельна навчальна програма «Іноземна мова 10-12 класи» (поглиблений рівень) для закладів профільної середньої освіти : затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 № 1192 / Шаленко О.П., Коваленко О.Я., Тріфан М.С., Терентьєва Г.П., Арцимєєва Д.В., Рацюк О.І. – Київ, 2025. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/profilna/mnp/programa-10-12-pogliblenii-riven-2025-1.pdf
34. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. Provisional edition, Council of Europe, 2017. 230 p. URL: https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors2018/1680787989